

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економіки

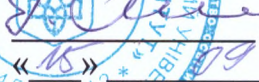
УЗГОДЖЕНО

В.о. декана ФЕБА

 Сергій СМЕРІЧЕВСЬКИЙ
 «12» 09 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукових досліджень та
трансферу технологій

 Сергій ГНАТЮК
 «16» 09 2025 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень»Освітньо-наукова
програма:

усі освітньо-наукові програми, за якими здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії в Університеті

Галузь знань:

усі галузі знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії в Університеті

Спеціальність:

усі спеціальності, за якими здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії в Університеті

Статус дисципліни

обов'язковий компонент

Форма здобуття освіти	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР / К	КР / КПр	Форма сем. контролю
Денна, вечірня	1	90/3	10	20	-	60		-	Залік 1 с.
Заочна	1	90/3	6	4	-	80		-	Залік 1 с.

Індекс: НДФ- 1-8 -A1-J6 /25-ОК-1.2.2

НДФ-1-8-A1-J6з /25-ОК-1.2.2

СМЯ КАІ РП 11.01.01-01-2025

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2025
		стор. 2 з 22	

Робочу програму навчальної дисципліни «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень» розроблено на основі освітньо-наукових програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії в Університеті, навчальних планів підготовки здобувачів ступеня доктора філософії НДФ – 1-8 -А1-Ј6 /25, НДФ – 1-8-А1-Ј6з /25, за спеціальностями, за якими здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії в Університеті.

Робочу програму розробили:

професор кафедри економіки,
д.е.н., професор

Олена АРЕФ'ЄВА

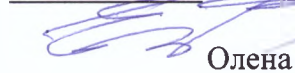
Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності С1 «Економіка» (освітньо-наукова програма «Економіка») – кафедри економіки, протокол № 14 від 26.08.2025 р.

В.О. Завідувача кафедри

Олена АРЕФ'ЄВА

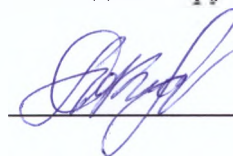
Гарант освітньо-наукової програми

Олена АРЕФ'ЄВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 01 від 12.09.2025 р.

Голова НМРР

Оксана ПОПОВИЧ

Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень» погоджена гарантами освітньо-наукових програм третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, зокрема щодо місця, мети, завдань та змісту цієї навчальної дисципліни для досягнення цілей та програмних результатів навчання, а також здобуття компетентностей, передбачених цими освітньо-науковими програмами, в контексті формування дослідницьких якостей здобувачів вищої освіти.

УЗГОДЖЕНО

Завідувач аспірантури та докторантури

Анжела ЛЕЛЕЧЕНКО

« 12 » вересня 2025 р.

Рівень документа – 36

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КИЇВСЬКИЙ АВАІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2025
		стор. 3 з 20	

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	5
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	6
2. Програма навчальної дисципліни	6
2.1. Зміст навчальної дисципліни	6
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	11
2.3. Тематичний план	11
2.4. Перелік питань для підготовки до екзамену або підсумкової контрольної роботи	13
	15
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	
3.1. Методи навчання	15
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	15
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті.....	18
4. Рейтингова система оцінювання набутих здобувачем вищої освіти знань та вмінь	20

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2025
		стор. 4 з 20	

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень» є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь для формування компетентностей, передбачених у профілі здобувача освітньо-наукового ступеня «доктор філософії»; її вивчення сприяє засвоєнню методологічних засад динаміки наукових досліджень, пріоритетів наукових досліджень, економічного потенціалу науково-дослідної роботи, системного підходу при аналізі відповідних систем як об'єкту досліджень. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

«Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень» є важливою складовою підготовки фахівців у різних галузях знань. Вона допомагає опановувати професійні засади наукового дослідження, правила та специфіку роботи з різними типами інформації. Оволодіння такими навичками дає можливість структуровано обґрунтовувати гіпотези і висновки в науковій царині.

Метою викладання дисципліни є формування у здобувачів системного мислення і комплексу загальних і спеціальних компетенцій з проектного та економічного забезпечення наукових досліджень на основі передового досвіду як вітчизняних, так і зарубіжних науковців та практиків та щодо гармонізування напрямів наукових досліджень за державними пріоритетами, цілями та з урахуванням відповідного конкурентного середовища та проектної діяльності.

Завдання вивчення дисципліни:

- створювати нову професійну практику опрацювання теоретико-методологічних засад проектної діяльності,
- аналізувати закономірності для прийняття рішень щодо їх залученості до проектного забезпечення як ключовому факторі прискорення інноваційного розвитку соціально-економічних систем;
- систематизувати у здобувачів уявлення про теорію і методологію наукових досліджень;
- опрацювати проектний підхід до наукових досліджень: сутність, ресурси, терміни, механізми, сучасні тенденції
- розглянути макроекономічні передумови актуалізації наукових досліджень;

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВАЛІДНИЙ ІНСТИТУТ»	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2025
		стор. 5 з 20	

- аналізувати економічні процеси, розробляти сценарії змін, формувати рішення щодо оптимізації параметрів проекту з використанням новітніх технологій.
- дослідити розвиток організаційно-економічного забезпечення наукових досліджень;
- забезпечити засвоєння підходів і інструментів стратегізації наукових досліджень;
- дослідити економічний потенціал науково-дослідної роботи задля підвищенні конкурентоспроможності наукових досліджень;
- встановлення особливостей інвестиційного забезпечення наукових досліджень.

Програма погоджена гарантими освітньо-професійних програм третього (доктор філософії) рівня вищої освіти, зокрема, щодо місця, мети, завдань та змісту навчальної дисципліни «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень».

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна (в сукупності з іншими освітніми компонентами).

Дисципліна «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень» спрямована на формування й удосконалення навичок професійного обґрунтування висновків і гіпотез в академічному середовищі. Завдяки засвоєнню цього курсу формується здатність працювати з науковими джерелами професійного спрямування. Навчальний процес передбачає опанування теорії і методології наукових досліджень та засвоєння підходів і інструментів стратегізації наукових досліджень.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна (в сукупності з іншими освітніми компонентами).

До загальних компетентностей, які прямо чи опосередковано пов'язані з загальними компетентностями, передбаченими кожною освітньо-професійною програмою, належать, зокрема, найбільш актуальні для кожної спеціальності загальні компетентності з Проекту Європейського Союзу «Тюнінг – Гармонізація освітніх структур в Європі», зазначені в наказі Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 № 584) та стандартах вищої освіти.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти освітньо- наукового ступеня «Доктор філософії» повинен набути такі компетентності щодо:

здатності до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВАІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2025
		стор. 6 з 20	

здатності використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.

здатності обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей.

здатності аналізувати економічні процеси, розробляти сценарії змін, формувати рішення щодо оптимізації параметрів проекту з використанням новітніх технологій.

розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та /або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи.

виявляти та вирішувати проблеми сучасної економіки шляхом декомпозиції концепцій та підходів, ґрунтуючись на інтелектуальному капіталі як ключовому факторі підвищення конкурентоспроможності, враховуючи зміни в інноваційній інфраструктурі економіки, генеруючи нові шляхи розвитку за рахунок синергії знань.

1.4 Міждисциплінарні зв'язки.

Навчальна дисципліна «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень» посідає важливе місце серед дисциплін, що викладаються здобувачам у вищих навчальних закладах. Вона тісно пов'язана із вивченням таких дисциплін, як «Філософія науки», «Правове забезпечення наукових досліджень», «Інформаційне забезпечення наукових досліджень» та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Андрагогіка та інноваційні освітні технології вищої школи», «Фахова науково-педагогічна практика» та ін.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення контрольної роботи та аналіз результатів їх виконання.

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2025
		стор. 7 з 20	

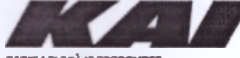
Інтегровані вимоги до дисципліни «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень»

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти освітньо-наукового ступеня «Доктор філософії» має **знати**:

- основи наукового стилю та специфіку наукової термінології у професійних дослідженнях за фаховими напрямками;
- загальну методологічну базу власного наукового дослідження, усвідомлювати його актуальність, мету і значення для розвитку інших галузей науки, суспільно-політичного, економічного життя, національної чи світової духовної культури в умовах глобалізації та інтернаціоналізації;
- як переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання в межах науково-дослідної діяльності та/або професійну практику;
- як досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та / або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках;
- як застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації тощо;
- етику наукових досліджень, зокрема щодо питань плагіату та авторських прав.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти освітньо- наукового ступеня «Доктор філософії» повинен **уміти**:

- критично і системно оцінювати результати науково- дослідної роботи, визначати перспективи подальших наукових розвідок продемонструвати розуміння впливу технічних рішень в суспільному, економічному і соціальному контексті;
- формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень тощо) і математичного та / або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані;
- представляти результати самостійних оригінальних наукових досліджень, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення з дотриманням належної академічної доброчесності;
- знати праці провідних зарубіжних вчених, наукові школи та фундаментальні праці у галузі дослідження, формулювати мету власного наукового дослідження як складову загально-цивілізаційного процесу;
- уміння та навички безперервного саморозвитку та самовдосконалення (навчання та самонавчання);
- вміння проведення виконуваних наукових досліджень високого інноваційного рівня, сприяння набуттю та комерціалізації прав інтелектуальної власності, що міститься в результатах науково-дослідних, дослідно-конструкторських, технологічних та навчально-методичних робіт.

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВАІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2025
		стор. 8 з 20	

Тема 1. Методологічні засади динаміки наукових досліджень

Наукові дослідження: сутність, актуальність, потреба в результатах, ієрархія теорії. Місце теорії в наукових дослідженнях. Сутність теорії та її зв'язок з практикою. Підходи до визначення сутності теорії: гносеологічний, логічний, методологічний. Функція та основні складові теорії: ідеї, наукова ідея, гіпотеза, закон, закономірності, принцип, аксіома, теореми, категорія. Методологія і методи наукового пізнання. Методологія у широкому і вузькому розумінні. Загальна методологія і часткова методологія.

Етапи наукового дослідження. Пріоритети наукових досліджень. Економічний потенціал науково дослідної роботи. Застосування системного підходу при аналізі соціально-економічних систем. Синергетичний підхід до дослідження соціально-економічних систем. Позитивний суспільний ефект інновацій. Цілі науково-технічного та інноваційного розвитку економіки.

Науково-технічна політика України. Система заходів державної політики: податкова політика, пряме фінансування, надання позичок, конкурсне фінансування розробок, створення інноваційних фондів, амортизаційна політика, прямі дотації, допомога в патентної діяльності та ін. Типові схеми фінансування науково-дослідної роботи. Різновиди ефектів наукової діяльності: економічний ефект, науково-технічний ефект, науковий (пізнавальний) ефект, соціальний ефект, екологічний ефект.

Тема 2. Елементи проектного, економічного забезпечення наукових досліджень

Проектний підхід до наукових досліджень: сутність, ресурси, терміни, механізми, сучасні тенденції. Основні аспекти та функціональне наповнення проектного забезпечення. Проектний підхід як інструмент економічного забезпечення наукової сфери в цілому. . Основні аспекти проектного забезпечення: планування; організація; управління ресурсами; моніторинг та контроль; оцінка результатів.

Значення проектного забезпечення: забезпечує чітку структуру та цілеспрямованість наукового дослідження. Допомагає ефективно використовувати ресурси та час. Сприяє отриманню якісних та достовірних результатів. Забезпечує можливість впровадження результатів дослідження у практику.

Економічне забезпечення наукових досліджень у сучасних умовах переважно здійснюється у форматі реалізації проєктів. Саме проєктний підхід дозволяє забезпечити цільове, ефективне та прозоре використання ресурсів, залучаючи як державне, так і недержавне фінансування. Кожен науковий проєкт потребує обґрунтування бюджету, планування витрат, визначення ключових етапів і механізмів контролю. Таким чином, проєкти є не лише формою організації наукової діяльності, а й інструментом економічного забезпечення наукової сфери в цілому.

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВАІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2025
		стор. 9 з 20	

У процесі економічного забезпечення наукових досліджень особливе значення відіграє типологізація дослідницьких проектів, оскільки кожен тип має свою специфіку організації, масштаби реалізації та джерела фінансування. Згідно з аналітичною класифікацією, проекти поділяються на фундаментальні, прикладні, інноваційні, міжнародні грантові, замовні, університетські та філантропічні. Кожен з них функціонує в рамках певної моделі економічного забезпечення. Так, державне фінансування є характерним для фундаментальних та прикладних досліджень, тоді як інноваційні проекти реалізуються за підтримки партнерських фондів і державно-приватних ініціатив. Грантові проекти міжнародного рівня базуються на підтримці європейських і глобальних програм, а замовні — фінансуються безпосередньо бізнесом. Внутрішні університетські та філантропічні ініціативи залучають ресурси на основі внутрішніх бюджетів, пожертв або приватних донорів. Такий підхід дозволяє створити адаптивну систему економічного забезпечення наукової діяльності з урахуванням різноманіття форм проектної реалізації.

Тема 3. Макроекономічні передумови актуалізації наукових досліджень

Макроекономіка як забезпечуюче середовище актуальних наукових досліджень.

Середньостроковий прогноз економічного і соціального розвитку України та його складові. Короткостроковий прогноз економічного і соціального розвитку України та його зміст. Середньострокові прогнози галузей економіки та їх склад. Державна наукова політика: елементи, найважливіші принципи, інфраструктурне забезпечення.

Розвиток та поширення планування наукових розробок в різних країнах. Зарубіжний досвід планового регулювання наукових досліджень. Планування в Європейському союзі. Економіка зарубіжних країн: моделі державного регулювання наукових досліджень. Економічний прогноз «Світ у 2050 році» в контексті перспективних наукових досліджень.

Макроекономічна нестабільність. Циклічність як форма економічного розвитку. Причини циклічних коливань. Індикатори циклічних коливань в економіці. Сутність і структура економічного циклу як передумова актуалізації наукових досліджень.

Тема 4. Розвиток організаційно-економічного забезпечення наукових досліджень

Сутність та складові організаційно-економічного забезпечення наукових досліджень. Етапи формування, механізми реалізації організаційно-економічного забезпечення наукових досліджень, включно

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2025
		стор. 10 з 20	

методи та види відносин, форми ресурсів, функції управління та правове, нормативне, інформаційне забезпечення.

Організаційно-економічне забезпечення за рівнями національного господарства, галузей, суб'єктів господарювання. Організаційно-економічне забезпечення досліджень і розробок, напрямки яких найбільше відповідають цілям держави (проблеми оборони, енергетики, охорони здоров'я, сільського господарства, систем озброєнь, космічної техніки); – визначення структури й розміру фінансування фундаментальних досліджень і пріоритетних науково-технічних напрямків, реалізованих у формі державних програм.

Організаційна складова забезпечення наукової політики відповідальна за формування організаційної структури та системи управління розвитком пріоритетних галузей національного господарства. Економічна – за генерування змін і зрушень, які одночасно будуть контролюватися і координуватися з боку тієї ж організаційної системи (суб'єкти управління).

Впровадження завершених наукових досліджень у виробництво.

Тема 5. Стратегізація наукових досліджень

Зміст методів державного регулювання наукових досліджень. Система інструментів державної політики на основі підходу «попит – пропозиція». Інструменти створення сприятливого середовища для стратегізації наукових досліджень.

Стратегія НДНКР передбачає розробку і сприяння впровадженню ідей або про новий продукт (послугу), або про модернізацію існуючого продукту. Спонукаючими мотивами для формування стратегії НДНКР можуть бути: вимоги корпоративної і конкурентних стратегій підприємства; маркетингові дослідження. Види стратегій НДНКР: наступальна, захисна, проникнення, конгломеративна, реакції. Матричний спосіб вибору стратегії НДНКР.

Стратегічна рефлексія та її значення у стратегічному процесі підприємства. Концепція стратегічної візії за Д. Аакером. Стратегічний аналіз як основа прийняття стратегічних рішень. Мета та об'єкт стратегічного аналізу.

Стратегічні партнерства підприємств. Партнерство як стратегічний імператив. Різновиди стратегічної взаємодії підприємств при здійсненні наукових досліджень.

Принципи інноваційної політики. Зміст державної інноваційної політики. Чотири типи державної політики: технологічного настанову; «ринкової орієнтації»; «соціальної орієнтації»; політика, націлена на зміни економічної структури господарського механізму. Довгострокова та поточна інноваційна політика.

Тема 6. Інвестиційне забезпечення наукових досліджень

Система інвестиційного забезпечення наукових досліджень. Групи механізмів фінансування (інвестування) інноваційної діяльності: механізми

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВАІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2025
		стор. 11 з 20	

мобілізації власних коштів підприємства; механізми мобілізації позикових коштів; механізми мобілізації залучених коштів.

Основними напрямками інвестиційної політики забезпечення наукових досліджень: високі темпи економічного розвитку держави, регіону, підприємства за рахунок ефективної інвестиційної діяльності; максимізація доходів від неї; мінімізація ризиків, які виникають в наукових дослідженнях.

Обґрунтування і розподіл джерел інвестицій, форм та інструментів інвестування при забезпеченні пріоритетних напрямів наукових досліджень.

Визначення джерела фінансування за характеристиками: реальність використання джерела; потенційна ємність джерела; економічна ефективність використання; рівень ризику джерела.

Реалізація суб'єктами інвестиційної діяльності власних економічних інтересів через взаємовідносини на інвестиційних ринках, що регулюють процес обміну інвестиціями та інвестиційними об'єктами.

2.3. Тематичний план

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна та вечірня форми здобуття освіти				Заочна форма здобуття освіти			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СР	Усього	Лекції	Практ. заняття	СР
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень									
1.1	Методологічні засади динаміки наукових досліджень	1 семестр				1 семестр			
		14	2	2	10	14	2		12
1.2	Елементи проектного, економічного забезпечення наукових досліджень	14	2	4	8	14		1	13
1.3	Макроекономічні передумови актуалізації наукових досліджень	14	2	4	8	14			14
1.4	Розвиток організаційно-економічного забезпечення наукових досліджень	14	2	4	8	14		1	13
1.5	Стратегізація наукових досліджень	14	1	2	11	14	2		12
1.6	Інвестиційне забезпечення наукових досліджень	14	1	2	11	14	2	1	11
1.7	Підсумкова семестрова контрольна робота	6		2	4	6		1	5
Усього за навчальною дисципліною		90	10	20	60	90	6	4	80

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АДАДАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2025
		стор. 12 з 20	

2.3.1 Лекційні заняття, їх тематика і обсяг

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна та вечірня форми здобуття освіти		Заочна форма здобуття освіти	
		Лекції	СР	Лекції	СР
1	2	3	4	5	6
1.1	Методологічні засади динаміки наукових досліджень	1 семестр		1 семестр	
		2	5	2	6
1.2	Елементи проектного, економічного забезпечення наукових досліджень	2	3		8
1.3	Макроекономічні передумови актуалізації наукових досліджень	2	3		7
1.4	Розвиток організаційно-економічного забезпечення наукових досліджень	2	3		5
1.5	Стратегізація наукових досліджень	1	5	2	5
1.6	Інвестиційне забезпечення наукових досліджень	1	5	2	5
Усього за навчальною дисципліною		10	24	6	36

2.3.2 Практичні заняття, їх тематика і обсяг

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна та вечірня форми здобуття освіти		Заочна форма здобуття освіти	
		Практ. заняття	СР	Практ. заняття	СР
1	2	3	4	5	6
1.1	Методологічні засади динаміки наукових досліджень	1 семестр		1 семестр	
		2	4		6
1.2	Елементи проектного, економічного забезпечення наукових досліджень	4	4		5
1.3	Макроекономічні передумови актуалізації наукових досліджень	4	4		7
1.4	Розвиток організаційно-економічного забезпечення наукових досліджень	4	4	2	5
1.5	Стратегізація наукових досліджень	2	5		5
1.6	Інвестиційне забезпечення наукових досліджень	2	5	1	6
1.7	Підсумкова семестрова контрольна робота	2	5	1	5
Усього за навчальною дисципліною		20	31	4	49

2.3.4. Самостійна (індивідуальна) робота здобувача, її зміст та обсяг

№ п/п	Зміст самостійної роботи студента	Обсяг СР (годин)	
		Денна та вечірня форми	Заочна форма здобуття

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2025
		стор. 13 з 20	

		здобуття освіти	освіти
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	24	36
2.	Підготовка до практичних занять	31	39
3.	Підготовка до контрольної роботи		
4.	Підготовка до підсумкової семестрової контрольної роботи	5	5
Усього за навчальною дисципліною		60	80

2.4. Перелік питань для підготовки до заліку або підсумкової контрольної роботи

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до диференційованого заліку, розробляються провідним викладачем, затверджуються протоколом засідання кафедри та доводяться до відома здобувачів. Серед них:

1. Проектний підхід до наукових досліджень: сутність, ресурси, терміни, механізми, сучасні тенденції.
2. Основні аспекти та функціональне наповнення проектного забезпечення.
3. Проектний підхід як інструмент економічного забезпечення наукової сфери в цілому.
4. Основні аспекти проектного забезпечення: планування; організація; управління ресурсами; моніторинг та контроль; оцінка результатів.
5. Значення проектного забезпечення: забезпечує чітку структуру та цілеспрямованість наукового дослідження. Допомогає ефективно використовувати ресурси та час.
6. Сприяє отриманню якісних та достовірних результатів. Забезпечує можливість впровадження результатів дослідження у практику.
7. Наукові дослідження: сутність, актуальність, потреба в результатах, ієрархія теорії.
8. Місце теорії в наукових дослідженнях. Сутність теорії та її зв'язок з практикою.
9. Методологія і методи наукового пізнання. Методологія у широкому і вузькому розумінні.
10. Загальна методологія і часткова методологія.
11. Етапи наукового дослідження.
12. Пріоритети наукових досліджень Економічний потенціал науково-дослідної роботи.
13. Застосування системного і синергетичного підходу при дослідженні соціально-економічних систем.
14. Позитивний суспільний ефект інновацій. Цілі науково-технічного та інноваційного розвитку економіки.
15. Науково-технічна політика України. Система заходів державної політики.
16. Типові схеми фінансування науково-дослідної роботи.

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2025
		стор. 14 з 20	

- 17.Різновиди ефектів наукової діяльності.
- 18.Макроекономіка як забезпечуюче середовище актуальних наукових досліджень.
- 19.Середньостроковий прогноз економічного і соціального розвитку України та його складові.
- 20.Короткостроковий прогноз економічного і соціального розвитку України та його зміст. Середньострокові прогнози галузей економіки та їх склад.
- 21.Державна наукова політика: елементи, найважливіші принципи, інфраструктурне забезпечення.
- 22.Розвиток та поширення планування наукових розробок в різних країнах.
- 23.Макроекономічна нестабільність. Циклічність як форма економічного розвитку.
- 24.Сутність і структура економічного циклу як передумова актуалізації наукових досліджень.
- 25.Сутність та складові організаційно-економічного забезпечення наукових досліджень.
- 26.Етапи формування, механізми реалізації організаційно-економічного забезпечення наукових досліджень.
- 27.Організаційно-економічне забезпечення за рівнями національного господарства, галузей, суб'єктів господарювання.
- 28.Організаційно-економічне забезпечення досліджень і розробок, напрямки яких найбільше відповідають цілям держави
- 29.Впровадження завершених наукових досліджень у виробництво.
- 30.Зміст методів державного регулювання наукових досліджень. Система інструментів державної політики на основі підходу «попит – пропозиція».
- 31.Стратегія НДНКР передбачає розробку і сприяння впровадженню ідей або про новий продукт (послугу), або про модернізацію існуючого продукту.
- 32.Стратегічна рефлексія та її значення у стратегічному процесі підприємства. Концепція стратегічної візії за Д. Аакером.
- 33.Стратегічний аналіз як основа прийняття стратегічних рішень. Мета та об'єкт стратегічного аналізу.
- 34.Стратегічні партнерства підприємств. Партнерство як стратегічний імператив. Різновиди стратегічної взаємодії підприємств при здійсненні наукових досліджень.
- 35.Система інвестиційного забезпечення наукових досліджень. Основні напрями інвестиційної політики.

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2025
		стор. 15 з 20	

36. Обґрунтування і розподіл джерел інвестицій, форм та інструментів інвестування при забезпеченні пріоритетних напрямів наукових досліджень.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод; метод проблемного викладу; репродуктивний метод; дослідницький метод.

Крім того здобувачам надаються індивідуальні консультації (як при зустрічі викладача зі здобувачем так і через інтернет).

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів під час вивчення дисципліни застосовуються навчальні технології: робота в малих групах, семінар-дискусія, мозкова атака, кейс, презентація тощо.

Методи навчання: загальнонаукові та спеціальні методи:

- методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи навчання: лекція-бесіда, лекція-консультація;
- наочні методи навчання: ілюстрування, демонстрування;
- практичні методи навчання: розв'язання ситуаційних завдань і кейсів;
- методи стимулювання навчальної діяльності: методи навчальної дискусії, метод опори на життєвий досвід аспірантів;
- метод контролю і самоконтролю у навчанні: метод усного, письмового, тестового контролю.

3.2. Рекомендована література

Навчальна та наукова література:

Базова література:

3.2.1. Литвин С. Х., Добровольська В. В. Підготовка дослідницького проекту та презентація результатів наукових досліджень: підручник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. 268 с.

3.2.2. Основи наукових досліджень: навчальний посібник./ Сінчук О.М., Берідзе Т.М., Барановська М.Л., Данілін О.В., Кальмус Д.О. – Кременчук.: ПП Щербатих. 2022. – 196 с.

3.2.3. Бандоріна Л.М., Лозовська Л.І., Савчук Л.М. Моделювання економіки : навч. посібник. Дніпро : УДУНТ, 2022. 154 с.

3.2.4. Ареф'єва О. В. Технології проектного підходу при оптимізації фінансових ресурсів інноваційного підприємства з використанням інструментів Big Data в умовах сталого розвитку. *Бізнес Інформ*. 2025. №7. С.

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2025
		стор. 16 з 20	

203–209.

<https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-7-203-209>

3.2.5. Концептуальні підходи та механізми стимулювання розвитку соціально-економічних систем та суб'єктів ринку: монографія/ за заг. ред. Н. В. Шандової. – Херсон : Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В. С., 2023. – 362 с.

3.2.6. Харазішвілі Ю.М., Бугайко Д.О., Ляшенко В.І. Сталий розвиток авіаційного транспорту України: стратегічні сценарії та інституційний супровід: монографія / за ред. Ю.М. Харазішвілі; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. К., 2022. 276 с.

3.2.7. Ареф'єва О. В. Детермінанти інноваційного розвитку соціально-економічних систем в умовах інтелектуально-цифровізаційного простору : монографія / за ред. О. В. Ареф'євої. К.: 7БЦ, 2025. 236 с.

3.2.8. Основи наукових досліджень: навчальний посібник./ Сінчук О.М., Берідзе Т.М., Барановська М.Л., Данілін О.В., Кальмус Д.О. – Кременчук.: ПП Щербатих. 2022. – 196 с.

Рекомендована література:

3.2.8. Ostapenko, T., Arefieva, O., Zhyljaev, I., Ponomarov, O., & Hrashchenko, I. (2025). Investment attractiveness forming of managerial projects. *Technology Audit and Production Reserves*, 3(4(83)), 14–25. <https://doi.org/10.15587/2706-5448.2025.329981>

3.2.9. Arefieva O., Poberezhna Z., Piletska S., Arefiev S., Kwilinski A.. Motivational management of enterprise innovation development in the context of limited resources and environmental influences. *E3S Web of Conferences* 477, 00012 (2024). Pp. 1-11. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202447700012>

3.2.10. Arefiev, S., Zhyhlei, I., Pereguda, Y., Kryvokulska, N., & Lushchyk, M. (2023). El uso de tecnologías digitales para garantizar la seguridad ambiental en el contexto del desarrollo de una Economía Verde. *Revista De La Universidad Del Zulia*, 15(42), 353-369. <https://doi.org/10.46925//rdluz.42.20>
<https://produccioncientificaluz.org/index.php/rluz/article/view/41363>

3.2.11. Arefieva O, Piletska S, Khaustova V, Poberezhna Z, Zyz D. Monitoring the economic stability of the company's business processes as a prerequisite for sustainable development: investment and security aspects. IOP Conference Series: Earth and Environmental Science. IOP Publishing. 2021. Vol. 628. No. 1. pp. 012042 DOI 10.1088/1755-1315/628/1/012042

3.2.12. Ареф'єва О. В., Долженко Д. Ю. Комплексно-адаптивний підхід до інноваційного розвитку підприємства в сучасних трендах диджиталізації через взаємодію зовнішніх і внутрішніх факторів. *Проблеми економіки*. 2024. №4. С. 161–168.

<https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-4-161-168>

3.2.13. О., Васюткіна Н. В., Ареф'єва О. В., Пілецька С. Т. Формування організаційно-економічного механізму підвищення економічної стійкості підприємства в питаннях управління об'єктами інтелектуальної власності. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. Том 9. № 1. С.

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2025
		стор. 17 з 20	

296 – 301. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-1-50>

3.2.14. Прохорова В.В., Залуцька Х.Я., Маслак Т.А. Механізм управління розвитком сучасних підприємств як адаптаційна перевага їх стратегічного функціонування. *Електронне наукове фахове видання «Адаптивне управління: теорія і практика» Серія «Економіка»*. Випуск 11 (22), 2021.

3.2.15. Смерічевський С.Ф., Ареф'єва О. В., Пілецька С. Т. Формування стратегічних рішень при управлінні змінами на підприємств. *Бізнес Інформ*. 2022. №6. С. 108–117.

3.2.16. Kuzior A., Arefiev S., Poberezhna Z. Informatization of innovative technologies for ensuring macroeconomic trends in the conditions of a circular economy. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*. 2023. 9 (1), 10-20.

3.2.17. Khanin, S.; Arefieva, O.; Dergaliuk, M.; Popelo, O.; Tulchynska, S. Concepts of the activation of intellectual and innovative determinants for the development intensification of regional economic systems introduction. *Laplace em Revista (International)*, 2021, 7, p. 234-244. Available at: <https://doi.org/10.24115/S2446-622020217Extra-E1180p.234-244>.

3.2.18. Lereyko, T., Pushkar, O., & Karaszewsky, R. (2023). Процесно-компетентнісна організація електронного навчання: приклад бізнес-освіти. *Adaptive Management: Theory and Practice. Series Pedagogics*, 16(31). [https://doi.org/10.33296/2707-0255-16\(31\)-05](https://doi.org/10.33296/2707-0255-16(31)-05).

3.2.19. Piletska S., Arefiev S. The mechanism of corporate management of the enterprise financial capacity. *Journal of corporate responsibility and leadership*. Vol. 7, issue 4, 2020. pp.43–58. URL : <http://jcr.umk.pl/journal/archive>

3.2.20. Popelo O., Arefiev S., Rogulska O., Rudnitska K., Derevianko D. Higher education as a determinant of sustainable development. *Revista de la universidad del zulia*. 3ª época. Año 13 N° 38, 2022. P. 734-746.

3.3 Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.2.21. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.portal.rada.gov.ua>

3.2.22. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

3.2.23. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

3.2.24. Методичні розробки кафедри (в електронному вигляді).

3.2.25. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>

3.2.26. Global Innovation Index 2024. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/gii-2024-report#>

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2025
		стор. 18 з 20	

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ ЗДОБУВАЧЕМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної здобувачем навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна та вечірня форми здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Виконання завдань на практичних заняттях	1 семестр	1 семестр
	106×6=60	106×4=40
Для допуску до виконання контрольної роботи аспірант має набрати не менше	31 бал	-
Виконання контрольної роботи	20	-
Підсумкова семестрова контрольна робота		40
Залік	12	12
Усього за дисципліною	100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються здобувачу, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи в балах оцінкам за національною шкалою

Рейтингова оцінка в балах			Оцінка за національною шкалою
Виконання завдань на практичних заняттях	Залік	Підсумкова семестрова контрольна робота	
9-10	18-20	36-40	Відмінно
8	15-17	30-35	Добре
6-7	12-14	24-29	Задовільно
менше 6	менше 12	менше 24	Незадовільно

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих здобувачем за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості семестрового контролю.

4.4. Сума поточної та контрольної рейтингових оцінок становить підсумкову рейтингову оцінку (табл.4.3), яка в балах та за національною шкалою заноситься до відомості семестрового контролю.

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2025
		стор. 19 з 20	

Таблиця 4.3

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, індивідуального плану аспіранта та академічної довідки.

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до індивідуального плану здобувача, наприклад, так: **92/Відм./A**, **87/Добре/B**, **79/Добре/C**, **68/Задов./D**, **65/Задов./E** тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до довідки про виконання освітньо-наукової програми.

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Проектне та економічне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2025
		стор. 20 з 20	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайо- млення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульо- ваного			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				